

TPG Post

Port betaald

Port payé

Pays-Bas

S/2

OS/2

OS/2

HCC OS/2.
gebruikersgroep

jaargang 9, nummer 3, oktober 2004

draad/2

Colofon

Draad/2 is een uitgave van de HCC OS/2-gebruikersgroep en verschijnt vier keer per jaar. De Draad/2 wordt gratis toegezonden aan de leden van de HCC OS/2-gg.

Redactie

Marcus de Geus, Jeroen Besse, Sjoerd Visser, Flip Westers, David van Enckevort
U kunt de redactie bereiken, maar dan uitsluitend voor redactionele zaken, per e-mail: draad2@besse.nl

Sluitingsdatum kopij

Nummer 2004-4 komt in december 2004 uit. De sluitingsdatum voor het aanleveren van kopij is: 3 november 2004. De redactie behoudt zich het recht voor om aangeleverde kopij voor andere publicaties van de OS/2-gebruikersgroep te gebruiken. Met enige vertraging wordt de Draad/2 ook als PDF op de website van de OS/2-gebruikersgroep geplaatst.

Uw abonnement is gekoppeld aan uw lidmaatschap van de OS/2-gg. Mutaties kunt u aanleveren via de lidmaatschapskaart in Computer! Totaal aan de ledenadministratie van de HCC.

Losse jaarabonnementen zijn ook mogelijk. Stort daarvoor 12,- op onze girorekening 72 35 711 t.n.v. HCC OS/2-gg te Montfoort o.v.v. "Abonnement Draad/2".

De gebruikersgroep

De OS/2-gg is een gebruikersgroep van de HCC, aanmelding kan via de lidmaatschapskaart in de Computer! Totaal.

De gebruikersgroep beschikt over eigen website op <http://www.os2-gg.nl/>

U kunt het bestuur van de gebruikersgroep bereiken via de website of via het postadres Beltmolen 16, 3642 CB Mijdrecht. Voor een overzicht van de bestuursleden kunt U

terecht op de website.

Naast de Draad/2 heeft de gebruikersgroep o.a. een helpdesk en een discussieforum en worden er regelmatig gebruikersdagen georganiseerd. Voor een compleet overzicht van de activiteiten van de vereniging: zie de website.

Helpdesk HCC OS/2-gg

De onderstaande personen kunt u telefonisch of per e-mail benaderen met vragen over het gebruik van OS/2. Wij verzoeken U vriendelijk doch dringend om telefonische contacten te beperken tot de per persoon aangegeven dagen en tijdstippen.

Over een aantal onderwerpen is ook informatie via onze homepage beschikbaar. Raadpleeg daarom eerst de elektronische vraagbaak op onze website.

Roderick Klein

(rwklein@mensys.nl)

☎ 079-3436771

🕒 ma t/m vr van 20:00-22:00u.

Tom Steen

(t.j.steen@kader.hobby.nl)

☎ 0297-250644

🕒 ma t/m vr van 20:00-22:00u.

Gerrit Schoenmaker

(g.s.schoenmaker@kader.hobby.nl)

☎ 0297-582209

🕒 ma t/m vr van 20:30-22:00u.

Inhoudsopgave

Colofon.....	2
Aan de lijn.....	3
Tien jaar OS/2-gg.....	3
Aanvaringen met een USB memory stick.....	5
10 jaar OS/2-gebruikersgroep.....	6
XFree86/OS2.....	10
Warpstock Europe 2004.....	17
Shutdown.....	20

Aan de lijn

Eindelijk heb ik het voor elkaar. Trap 2, trap E (en zo'n beetje alles daartussenin), bevrozen, spontane reboots... En dat net wanneer de nieuwe Draad/2 klaargestoomd moet worden!

Maar: ik ga niet klagen over mijn OS/2. Die problemen zijn er ook als ik van een (speciaal voor dit soort gevallen gemaakte) onderhoudspartitie boot. En die partitie is de laatste 2 jaar niet meer gewijzigd. ("If it ain't broke, don't fix it" pas ik namelijk alleen toe op mijn laatste redmiddelen.) Het lijkt er dus op alsof de hardware de geest aan het geven is.

In mijn hoofd ben ik al weer bezig met nieuw opbouwen. Wat voor processor, hoeveel geheugen, welke geluidschip...? Het OS is wel duidelijk: De download van eComStation versie 1.2 is nu op 78%.

Volgens snel tellen wordt dit mijn achtste versie van OS/2. Al meer dan 10 jaar OS/2. Logisch dus dat rond deze tijd de OS/2-gg haar 10-jarig jubileum viert! En dat vieren we in deze extra dikke Draad/2 (met jubileum-middenkatern!) en tijdens de komende bijeenkomsten. Meer hierover verderop in dit nummer.

Verder aandacht voor USB, vooral voor wat misschien wel de handigste toepassing op dit gebied is: de memory stick. Over Firewire is helaas nog niet veel te melden; een eerste

Tien jaar OS/2-gg

1994. Het zaaltje in Delft was afgeladen. Vooraan zat het interimbestuur met Menno Tillema vanaf een lange tafel tevreden de volle zaal in te kijken. Hier werd de OS/2-gg een feit. Menno mocht het spits afbijten als eerste voorzitter. Er waren veel opmerkingen en suggesties uit de zaal; OS/2 leefde. Zelf bood ik aan 'iets' te gaan doen aan een

driver is uit, maar daar is nog niet mee te werken. Nog even afwachten dus. Ik wilde nog wat schrijven over printen via USB, maar ja, mijn standaard eCS 1.1 (met de updates via het maintenance tool) riep, toen ik mijn USB-printer aansloot, helemaal zelf dat 'ie een Epson C80 had gevonden. Alsof het de gewoonste zaak van de wereld was. Ik had daar wel uitgebreid over kunnen schrijven, maar de essentie staat in de paar regels hierboven.

Gerrit zet in dit nummer de puntjes op de i van zijn installatie van eComStation 1.1; Sjoerd laat de grenzen tussen Linux en OS/2 vervagen met zijn artikel over X-windows. Veel leesplezier!

Gebruikersdag

Op zaterdag 16 oktober houden we weer een gebruikersdag op de vertrouwde locatie in Cultureel Centrum Oog in Al, Händelstraat 3 in Utrecht. Het Cultureel Centrum is vanaf het station goed te bereiken met buslijn 5. Als u uitstapt bij de halte 'Den Hommel', staat u vrijwel recht voor het gebouw (aan de overkant van de weg). Zie onze website, www.os2-gg.nl, voor meer informatie over het programma.

Overmorgen ga ik, om het jubileum te vieren, mijn OS/2 2.99 bèta II installeren. Op die dag is die CD namelijk exact 10 jaar oud. Mijn telefoon staat uit!

✉ Jeroen Besse

clubblaadje. Als voormalig redacteur van de HCC Nieuwsbrief, nu valselijk Computer! Totaal geheten, bespeurde ik toen al dat er te weinig over OS/2 in de media kwam.

Het succes van de OS/2-gg heeft gelijke tred gehouden met de populariteit van OS/2, tenminste als je kijkt naar de ledenaantallen. Maar kijk je verder, dan zie je dat onze gg in de 10 jaar van haar bestaan geweldig veel

heeft bereikt, veel meer dan op grond van ledenaantallen valt te verwachten. Juist de laatste jaren valt het op: was WarpStock eerst een puur Amerikaanse aangelegenheid, nu lijkt de Europese versie een Nederland-België een-tweetje te zijn. Terwijl de aandacht van IBM voor haar voormalig troetelkindje wegebde, hebben enkele hobbyïsten van de gg een Nederlandse vertaling gemaakt van de laatste incarnatie, eCS 1.2. Via Mensys, waar de gg goede, zeg maar uitstekende, contacten mee onderhoudt, lijken de lijntjes naar Serenity en Innotek erg kort. En nog steeds is de Draad/2 er: terwijl alle Amerikaanse/Duitse tijdschriften op OS/2-gebied zijn verdwenen, is ons blad nog 'steeds gaande sterk'. Nederlandstalig wel te verstaan. Ook zorgen we elke aflevering weer voor een stukje in de gereïncarneerde HCC Nieuwsbrief die bij 200.000 voornamelijk Windows-gebruikers op de mat komt. Kortom, waar een klein land...

Allemaal mooi en aardig, maar belangrijker dan het verleden is de toekomst. "Zal de OS/2-gg over 10 jaar nog steeds bestaan?", is de bange vraag. Eigenlijk wel, denk ik. Hoewel ervaringen uit het verleden geen garantie zijn voor de toekomst, lijkt de OS/2-gg net als OS/2 een taaie te zijn: al 10 jaar aan het doodgaan, en nog steeds niet dood. Voor alle problemen komen oplossingen, lijkt het wel. Was Firewire voorheen een ver-van-mijn-OS/2-bed-show, nu komen de beta-drivers los. Na de Lotus Smartsuite kwam Open Office, USB is theoretisch geen punt meer, en harde schijven, hoe groot had u ze willen hebben? Met Mozilla en afgeleiden heeft OS/2 naast Opera een prima webbrower, waar nu ook Microsoft achter is gekomen. Wel zit er een keerzijde aan al dit moois, want in toenemende mate moet je betalen voor de spulletjes. Terwijl de doorsnee Linux-gebruiker Open Office,

Mozilla, de nieuwste flash-plugin, en Acrobat Reader kosteloos en rechtstreeks kan downloaden, ben je als OS/2-gebruiker afhankelijk van bovengenoemde bedrijven, die natuurlijk ook aan de kost moeten komen. Het is vrees ik de achilleshiel van OS/2: terwijl het systeem zowat alles aankan wat het te slikken krijgt, zijn er steeds minder mensen van op de hoogte, en mee bezig. Er is een kritische massa: komen we daaronder, dan vrees ik het ergste voor OS/2. Maar weten we erboven te blijven, dan is er geen vuiltje aan de lucht. Als de mensen achter onze mooie gebruikersgroep nou gewoon doorgaan met te doen wat ze nu doen, dan is er alle hoop dat we ook de komende jaren niet in het stof zullen bijten met OS/2. Ik wens de OS/2-gg nog vele mooie jaren. Het kan, dat is in het verleden bewezen.

Marc van Munnen

Reactie voorzitter OS/2-gg: Dat er software bestaat voor OS/2 en voor Windows waarvoor je moet betalen, zal niemand echt verbazen. Een kleine bijdrage aan de ontwikkeling van Open Office voor OS/2 is dus welhaast vanzelfsprekend. Daarentegen zijn bijvoorbeeld Mozilla, de Flash-plugin en Acrobat Reader, net als bij Linux, voor eCS en OS/2 gewoon freeware.

Voor wat betreft het op de hoogte brengen van mensen over OS/2 en eCS, daar ligt een schone taak voor de ontwikkelaars en de OS/2-gg. Voorwaar een prachtig doel voor het komende decennium!

Aanvaringen met een USB memory stick

Toen ik mijn PC met daarop OS/2 Warp 4.0 NL met fixpack 9 wilde gaan gebruiken om ervaring met USB op te doen, bleek alras dat eerder van aanvaring sprake was: het was

niet eenvoudig de Canyon USB 2.0 memory stick van 128 MB zowel onder OS/2 als onder Windows 98 te gebruiken zonder dat deze systemen gingen klagen dat er fouten aangetroffen waren in het bestandssysteem of dat een hernieuwde formattering onmogelijk was.

Formattering als een enkel station

Met de Canyon USB memory stick wordt een speciaal programma meegeleverd, 'APTools', om de stick onder Windows 98 te formatteren. Ik heb dit programma geïnstalleerd en daarmee een 'resize' van de stick gedaan. De beschikbare ruimte was toen 130.269.184 bytes, nadat ik setup.exe van de stick verwijderd had (niet nodig voor OS/2). De geometrie is dan 31 × 255 × 32 CHS. Snel formatteren onder Windows 98 is dan niet toegestaan, omdat de capaciteit niet klopt met de werkelijke capaciteit. Onder OS/2 mag wel geformatteerd worden. Dit brengt geen verandering in de capaciteit te weeg. Het commando 'FORMAT H: /L' klaagt dat spoor 0 niet geformatteerd kan worden. Door een volledige formattering onder Windows 98 is de capaciteit 130.275.328 bytes geworden. De geometrie is dan 124 × 64 × 32 CHS. Dit formaat heeft geen veranderde uitwerking onder OS/2. Omdat Windows 98 en OS/2 beiden compatibel zijn met dit formaat heb ik het programma 'APTools' verwijderd en de bijzondere Windows 98 driver '98Driver2.0.exe' geïnstalleerd. De memory stick is nu goed bruikbaar. OS/2 en Windows kunnen beiden dit FAT-station formatteren en gebruiken.

Het blijkt dat de stick als een grote floppy geformatteerd is waarbij de eerste sector een opstartrecord bevat. Dit in tegenstelling tot een gepartitioneerde verwijderbare schijf die een master boot record (MBR) heeft.

Formattering met meerdere stations

Met Partition Magic 2.0 heb ik geprobeerd de USB memory stick te partitioneren onder zowel OS/2 als Windows 98 in DOS-modus, omdat dit programma ook in een DOS-versie geleverd werd. Daartoe moest ik eerst de DOS-drivers van internet halen en installeren, van een Panasonic site in Japan dacht ik. Dat zijn de drivers USBASPI.SYS en DI1000DD.SYS, waarmee je in staat bent om gepartitioneerde USB-schijven te benaderen die aangesloten zijn via een EHCI, UHCI of OHCI controller. Helaas kon de USB memory stick niet door Partition Magic behandeld worden omdat er geen correcte partitietabel aanwezig was. De stick bevatte immers een opstartrecord en geen master boot record.

Goede raad was duur. Met DEBUG.EXE mocht ik onder OS/2 de eerste sector van de memory stick niet veranderen en ook KILLMBR.EXE onder DOS bracht geen uitkomst. Ik heb daarom de OS/2-programma's GETMBR.EXE en PUTMBR.EXE geschreven waarmee je een backup en een restore van de eerste sector van een fysieke schijf kunt maken. Door met PUTMBR.EXE een bestand met louter null bytes naar een fysieke schijf te schrijven maak je dat deze schijf als nieuw wordt herkend. Door dit met de USB memory stick te doen kon ik daarna Partition Magic 2.0 zowel onder OS/2 als onder Windows 98 in DOS-modus gebruiken. GETMBR.EXE en PUTMBR.EXE zijn te downloaden van Hobbes: <http://hobbes.nmsu.edu/cgi-bin/h-search?key=setmbr>.

Helaas waren de problemen daarmee niet voorbij. Om een lang verhaal kort te maken: Gebruik je voor een nieuwe schijf Partition Magic 2.0 onder Windows 98 in DOS-modus dan neemt het systeem een andere geometrie aan voor die schijf dan als je dat

onder OS/2 doet. Deze aanname ligt aan het besturingssysteem en niet aan Partition Magic. Gebruik je deze schijf alleen maar in één bepaald systeem dan is er niets aan de hand en gaat alles goed. Pas als je die schijf in beide systemen wilt gebruiken dan moet je het partitioneren onder OS/2 doen en NIET onder Windows 98 in DOS-modus. Ik had dat jammer genoeg eerst wel gedaan.

Ik heb momenteel twee fysieke schijven in mijn systeem. De USB memory stick is de derde schijf. Daarop staat nu een primaire HPFS-partitie en een logisch FAT-station. Beiden zijn even groot. De memory stick is nu goed bruikbaar. OS/2 kan alleen het HPFS-station formatteren en gebruiken en Windows kan alleen het FAT-station formatteren en gebruiken. Om het FAT-station ook onder OS/2 te kunnen formatteren en gebruiken moest ik `BASEDEV=OS2DASD.DMD` in `CONFIG.SYS` vervangen door `BASEDEV=OS2DASD.DMD /MP:(3,2)` voor een derde fysieke schijf met twee partities.

✍ *Wim Brul*

10 jaar OS/2-gebruikersgroep

Oprichting

Ja, daar zit je dan als voorzitter terugkijkend op tien jaar OS/2-gebruikersgroep, waar jezelf nog maar ruim zes jaar van hebt meege maakt. Om de lacune van de eerste vier jaar op te vullen en het beeld compleet te maken heb ik er maar eens wat oude bestuursstukken op nageslagen.

De oprichtingsbrief van de OS/2-gg van 12 juli 1994, gericht aan de voorzitter van de Portefeuillegroep Groeperingen van de HCC, vermeldt dat een aantal HCC-leden in de regio Den Haag/Zoetermeer/Delft van mening is dat het goed zou zijn een landelijke gebruikersgroep op te richten om leden van de HCC als een herkenbare groep te kunnen

informer en ondersteunen met betrekking tot het gebruik van Operating System 2 van IBM. Inventarisatie had verder aan het licht gebracht dat ruim 100 leden op dat moment al geïnteresseerd waren in de nieuwe gebruikersgroep en dat is volgens de HCC reglementen het minimumaantal voor een gebruikersgroep.

Verder wordt in de brief nog aangegeven welke activiteiten men van plan is te organiseren, namelijk een bulletin board, een disketteservice, een OS/2-periodiek, lokale en landelijke bijeenkomsten, een vraagbaak en verder alle andere activiteiten die binnen het kader van de HCC-doelstellingen vallen.

Het is deze brief van ingenieur Menno Tillema die uiteindelijk geleid heeft tot de eerste ledenvergadering van de OS/2-gg op 10 december 1994. Hiermee kwam definitief een einde aan de status 'i.o.' van de nieuwe HCC OS/2-gebruikersgroep. De eerste voorzitter van de kersverse OS/2-gg was Cees Visser, met aan zijn zijde Kasper Kwant als secretaris en Ben den Tije als penningmeester.

Crisis

Dat het leven van een nieuwe gebruikersgroep niet over rozen gaat mag blijken uit de volgende zinsneden uit een brief van Menno Tillema, gedateerd 27 oktober 1995 en gericht aan zijn medebestuurders.

“De stand van zaken is nu dat van de zeven bestuursleden er 3 te kennen hebben gegeven het bestuur te verlaten en dat 1 bestuurslid door langdurige ziekte weinig bestuursactiviteiten kan ontplooiën.”

Uit bovenstaande concludeerde Menno indertijd dat hij hierdoor teveel werk kreeg en dat de OS/2-gg min of meer in een crisis was geraakt. Zijn woorden waren letterlijk: “Ik vrees voor het voortbestaan van de OS/2-gg”. En dat waren zijn woorden nog geen jaar na de eerste ledenvergadering!

De vergelijking

Ongelooflijk wanneer je zo iets negen jaar later leest en er nog steeds een OS/2-gebruikersgroep bestaat met een actief bestuur en enthousiaste leden. Al zijn dat er helaas niet meer zoveel als in de eerste jaren na de oprichting. Van de ca. 1150 leden van toen zijn er nog een kleine 750 over. Ook de aantallen bezoekers op de allereerste gebruikersdagen waren naar huidige begrippen gigantisch. De stukken vermelden aantallen van 200. Om u eerlijk de waarheid te zeggen moet ik er niet aan denken om zulke enorme aantallen op een zaterdag met raad en daad en vooral koffie terzijde te moeten staan, maar de ca. 35 leden die we nu elke gebruikersdag mogen ontvangen steken toch wel erg povertjes af bij de aantallen van 1995.

Maar bedenk wel dat de tijden veranderd zijn. OS/2 heeft niet meer de bekendheid die het toen had en ook het hele computergebeuren is inmiddels gemeengoed geworden. Het nieuwtje is er natuurlijk een beetje van af en dat merk je op dit moment ook duidelijk binnen de HCC. Uiteraard wordt binnen de HCC naarstig gezocht naar nieuwe wegen en nieuwe prikkels.

Activiteiten

Terug naar de OS/2-gg. Leuk om te zien dat van de geplande activiteiten in 1994 het merendeel nog steeds bestaat. Alleen de bulletin boards zijn verdwenen. Kent u ze trouwens nog, die vertrouwde OS/2-gg bulletinboards: Corac BBS van Michel Rozengarden (Amsterdam), Alexander BBS van Cor Slot (Rotterdam) en OS/2 GG BBS van Bert van Rhijn (Den Haag)?

Het periodiek Draad/2 had ooit wat moeite met de start, maar het eerste exemplaar zag in november 1995 dankzij Marc van Munnen het levenslicht. Draad/2 is inmiddels een

instituut geworden en bestaat eind november 9 jaar. Een prestatie van ongekeerde omvang, als men bedenkt dat alles door vrijwilligers wordt gedaan.

Er bestaat vandaag de dag ook nog steeds een soort disketteservice voor leden. Tenminste als je de welkomstdiskette voor elk nieuw lid van de OS/2-gg zo mag noemen. Hoewel we wel moeten oppassen, want diskettestations raken langzamerhand uit beeld.

Ook de vraagbaak staat nog steeds als een rots in de branding. Met de OS/2-kennis van nu kijk je met enige weemoed naar de vragen van toen. Er zijn nog brieven bewaard gebleven met prachtige vragen en opmerkingen. Een paar voorbeelden die u ongetwijfeld een glimlach zullen ontlokken of misschien wel de tranen in de ogen doen springen, wil ik u niet onthouden. Een en ander is zeker niet denigrerend bedoeld en moet uitsluitend in historisch perspectief worden gezien (we schrijven het jaar 1994):

- OS/2 2.11 herkent mijn geluidskaart feilloos, toch klinkt ie niet zo mooi als onder DOS. Sterker nog, hij laat geluid weg. Ik hoor in Wolfenstein 3D de deuren niet meer open gaan. Hoe kan dat?
- Waarom is mijn database langzamer onder OS/2 dan onder DOS, terwijl OS/2 32-bits is en DOS maar 8/16 bits?
- Probleemschets: installeren vanaf CD-ROM gaat perfect, boot manager van 1 MB en HPFS-partitie van 50 MB op de IDE-schijf. Systeembestanden worden vanaf de CD-ROM op die partitie geïnstalleerd. Daarna zegt het installatieprogramma: "Nu gaan we opstarten vanaf harde schijf". En dan begint de ellende met de foutmelding "Cannot find COUNTRY.SYS". Het

systeem stopt. De handleiding geeft hierover weinig uitsluitsel. HELP!

- Recentelijk heb ik besloten om eens iets anders te proberen naast DOS en Linux. De keuze is gevallen op OS/2, mede door de HCC-actie. Ik dacht een goede keuze te hebben gemaakt. Dat wordt een makkie, OS/2 installeren. De kinderziektes zijn voorbij. Helaas, het pakje anders uit.
- Ik heb ergens gelezen dat ik met mijn videokaart (TSENG Labs ET-4000) en scherm de resolutie op 800 x 600 kon zetten met DSPINSTL. Dit heb ik geprobeerd en daarna was mijn scherm een puinhoop. Dus DSPINSTL nogmaals gedraaid om de resolutie terug te zetten op 640 x 480. Mooi niet dus! Ik heb nu nog steeds een resolutie 800 x 600 die 2/3 van mijn scherm heeft. Hoe los ik dat op?
- Bezoeker van de eerste ledenvergadering op 10 december 1994 memoreert de snelle groei van het aantal OS/2-gebruikers. Verder vermeldt hij dat de Amerikaanse PCM helemaal 'om' is. Van een op Windows georiënteerd blad hebben zij zich nu geprofileerd als een sterk voorstander van Warp.

Vragen zijn er nu nog steeds, meestal van een heel andere strekking, maar dat een computerblad omgaat naar OS/2, daar kunnen we alleen maar van dromen.

Wapenfeiten

Als je het goed bekijkt, dan is eigenlijk de hele OS/2-gg één groot wapenfeit. Probeert u maar eens om met vrijwilligers een gebruikersgroep in de lucht te houden die zich richt op een besturingsplatform dat door de maker IBM stiefmoederlijk is behandeld en nog steeds wordt behandeld. Of met andere woorden we roeien als gebruikersgroep al 10

jaar tegen de stroom in. Dat kan natuurlijk alleen maar wanneer het OS/2-platform zelf ook niet stilstaat en er een soort mensen blijft bestaan met oog voor mooie dingen en kwaliteit.

Wereldwijd en gelukkig ook binnen de OS/2-gebruikersgroep zijn er nog genoeg van dit type mensen te vinden; mensen die zich willen inzetten voor het voortbestaan van het OS/2-besturingssysteem. Het is aan deze mensen te danken dat we anno 2004 een OS/2-distributie hebben, genaamd eComStation, die qua kwaliteit en ondersteuning met kop en schouders uitsteekt boven zijn voorgangers uit de jaren negentig.

U hoeft het niet met mij eens te zijn, maar enkele concrete wapenfeiten uit de geschiedenis van de OS/2-gg zijn volgens mij toch wel:

Continuïteit van bestuur – Alle bestuursproblemen die er de afgelopen 10 jaar waren zijn altijd weer opgelost. En ook nu wordt u weer bestuurd door een 7 man sterke groep.

De OS/2-gg periodiek, Draad/2 – Als u dit leest heeft u nummer 3 van jaargang 9 in handen.

Het eerste lustrum in 1999 – Lustrum CD met prijs van de SCOUGS's WebFoot Duck voor beste CD layout (SCOUG=Southern Californian OS/2 User Group).

Gebruikersdagen – Elke 3e zaterdag van de even maanden, behalve augustus, een gebruikersdag met een lezing over een actueel onderwerp.

Organisatie Warpstock Europe 2002 in Arnhem – De organisatie hiervan met gemiddeld 150 bezoekers per dag van 20 verschillende nationaliteiten was een groot succes.

Vertaling van eComStation in het Nederlands door OS/2-gg leden – "Dat

doen we gewoon even,” aldus Jacques van Leeuwen en Jan van der Heide. Nou ja, even...

De Toekomst

Over de afgelopen 10 jaar is het ledental van de OS/2-gg gezakt van ca. 1150 naar 750. Dat is een daling van gemiddeld 40 leden per jaar. Wanneer dit doorzet, hebben we over ca. 16 jaar het minimale aantal leden van 100 bereikt. De toekomst van de OS/2-gg is dus voor de komende 16 jaar min of meer veilig gesteld door de statistiek!

Alle gekheid op een stokje natuurlijk, toekomst kijken is en blijft een koffiedik-aangelegenheid. De daling van het ledenaantal van de OS/2-gg wil zeker niet zeggen dat we hiermee evenzoveel OS/2-enthousiastelingen kwijtraken. Velen zeggen hun lidmaatschap bij de HCC op, maar blijven nog gewoon OS/2 gebruiken. Verder rollen er bij Mensys B.V. te Haarlem, de Nederlandse distributeur en ontwikkelaar van de OS/2 OEM-versie 'eComStation', regelmatig nieuwe eCS-versies van de band, waaronder een versie in het Nederlands. Dat dit ontzettend belangrijk is voor de toekomst van de OS/2-gg zal natuurlijk niemand willen ontkennen.

En laten we wel wezen, het is beslist niet onzinnig te verwachten dat er een markt is voor een virusvrij computerbesturingsplatform met hoog bedieningscomfort. Zeker niet in een tijd dat de consument toch om zich heen kijkt naar bruikbare alternatieven voor Windows. Maar eCS heeft natuurlijk alleen toekomst wanneer we kunnen blijven beschikken over moderne drivers en een interessante reeks basisapplicaties. Het onlangs uitgebrachte Open Office 1.1.1 voor eCS is van levensbelang geweest voor de toekomst van eCS en onze gebruikersgroep. Al met al is het bestuur van de OS/2-gg

allerminst somber gestemd over de komende jaren.

HCC

Wanneer je OS/2-gebruikersgroep zegt, dan zeg je HCC. Het mag evident zijn dat onze gg er nooit zou zijn geweest zonder de HCC. De toekomst van de HCC is natuurlijk ook onze toekomst. Dat er binnen de HCC hard gewerkt wordt aan een nieuwe visie op computer en consument, zonder hierbij de gebruikersgroepen uit het oog te verliezen, juichen wij dan ook van harte toe. Wij wensen de HCC veel wijsheid toe bij deze niet geringe taak. Hierin zullen wij de HCC van harte ondersteunen, zij het dat wij als OS/2-gg bestuur altijd een gezonde kritische houding ten aanzien van het 'beleid groeperingen' blijven innemen.

Viering 10-jarig bestaan.

De viering van het tweede lustrum zal plaatsvinden tijdens het evenement Warpstock Europe 2004, dat ook dit jaar weer door de OS/2-gg wordt georganiseerd en wel van 26 t/m 28 november aanstaande in Arnhem. Er zal in ieder geval een met live muziek omlijste presentatie worden gegeven met als titel: 'Funny impression of OS/2 in the Netherlands'.

Verder krijgt elke bezoeker van Warpstock ter ere van het 10-jarig bestaan 25% korting aangeboden op SViSta, de virtuele machine voor o.a eCS met ondersteuning voor bijna elk denkbaar besturingsplatform.

Met kleine feestelijke intermezzo's zal tijdens Warpstock het 10-jarig bestaan verder luister worden bijgezet. Wij verklappen niets, maar Warpstock Europe 2004 te Arnhem is in alle opzichten een aanrader.

De HCC OS/2-gg was, is en zal zijn!

✍ *Gerrit Schoenmaker*

XFree86/OS2

Het XFree86/OS2 project van Holger Veit en Sebastien Marineau porteerde regelmatig XFree86 servers naar OS/2. Deze X servers lopen als fullscreen toepassingen onder OS/2. Hiermee kunt u via het TCP/IP netwerk de X applicaties van UNIX en Linux onder OS/2 gebruiken.

Voor degenen die niet over een ethernetwerk kunnen beschikken (m.n. de OS/2 Warp 3 gebruikers) zijn er OS/2 ports van belangwekkende X applicaties die via de terugloop interface te gebruiken zijn.

Het X Window systeem

Het X *Window systeem* is de UNIX manier is om grafische applicaties te draaien. UNIX is een netwerk besturingssysteem en haar grafische interface, het X Window Systeem, werd een *client-server netwerksysteem*. Programma's op een applicatieserver (X clients geheten) beschrijven de vensters op de X servers van terminals en werkstations. Het is wel goed om hier even bij stil te staan.

Vensterbeheer

Technisch gezien zijn ook gewone 'venster' GUI's (Windows en OS/2) client server systemen. Grafische applicaties moeten immers met de rest van het systeem samenwerken. Er draaien meerdere programma's, maar we hebben slechts een beeld-

scherm, toetsenbord en muis. Om chaos te voorkomen biedt het besturingssysteem zijn diensten aan: communicatielijnen en bibliotheken voor vensterbeheer, muisaansturing en de besturing van het toetsenbord. De vensterbeheerder (*Window Manager*) stopt ze in een venster en zorgt ervoor dat er maar een actief is. Via uw muis en toetsenbord kunt u ze besturen. In zoverre is een PM programma een client van PM Shell, de Window Manager (WM) van het besturingssysteem.

Wat is nu het verschil tussen bijv. Windows en het X Window systeem? Het belangrijkste verschil is dat onder het X Window systeem de gebruikersprogramma's (X Clients), de Window Manager (WM) en het met de hardware verbonden grafische afbeeldingssysteem (de X server) strikt van elkaar gescheiden zijn. Hun communicatie (via API aanroepen) verloopt niet via gedeeld geheugen, maar via X protocollaire berichten over TCP/IP. De programma's kunnen dus overal zitten. X is een grafisch client-server netwerksysteem. Door die opsplitsing in componenten met goed beschreven interfaces kunt u niet alleen de programma's, maar ook de Window Manager en X server van uw keus gebruiken. Bovendien kunnen de onderdelen op verschillende computers en dus besturingssystemen draaien.

Onder OS/2 en Windows communiceren

Programma's	Window Manager	Besturingssysteem	Hardware
PM, WPS (de WPS zelf is een PM Programma), VIO, DOS, Win16, Win32 programma's.	Presentation Manager	Stuurbestanden, kernel en subsystemen.	Een muis, een toetsenbord en een beeldscherm. Vaste schijf.
X clients	Window Manager	X server, kernel en subsystemen.	Idem. Eventueel op meerdere locaties

programma's ook met een vensterbeheerder en de onderliggende (sub)systemen, maar die zijn nauwer met elkaar verbonden. Windows werd pas een succesvol spelletjesplatform nadat programmeurs via de DirectX API de trage Windows GUI konden omzeilen. Door die integratie van de grafische schil met het besturingssysteem won de PC aan snelheid, maar konden de componenten steeds minder uitgewisseld worden. Maar dat was ook niet nodig, want alles draaide op een PC.

Onder het *multi-user systeem Unix* was het echter gebruikelijk om *terminals* te gebruiken. Meerdere terminals werden via seriele lijnen met een centrale UNIX server verbonden. Aan iedere terminal zat een gebruiker. De *teletypist* beschikte over een monochroom beeldscherm en een toetsenbord. Toch was zijn *dumb terminal* al een hele luxe vergeleken met de ponskaarten, magnetische banden en plotters van de UNIX pioniers uit de jaren 70.

Bovendien werden de terminals steeds slimmer. Ze kregen kleurenschermen, snellere verbindingen en via het op het Massachusetts Institute of Technology (MIT) ontworpen *X Window Systeem* (X, 1984) konden ze op *X terminals* ook grafische programma's draaien. Uiteindelijk werden deze terminals door zelfstandige *UNIX werkstations* vervangen, waarop gebruikers zowel lokaal als op afstand programma's konden draaien.

Het X protocol

Het hart van het X Window systeem, *het X protocol*, wordt door de X organisatie [1] onderhouden. De berichten die X clients naar Window Managers en X servers sturen bevatten opdrachten als 'maak een venster' en 'teken een lijn'. Net als de andere

interactieve GUI's is het X Window Systeem *event driven*. Maar voor de X Client en Window Manager maakt het niet uit of de X server die hun opdrachten uitvoert op een OS/2, Windows of een UNIX werkstation staat. "*The network is the computer*" predikte SUN denkend aan Java, Windows 95 en Solaris. Maar dit alles was al jaren onder OS/2 te doen. OS/2 was er voor ontworpen.

Wat enige verwarring kan geven is dat de X server op het *werkstation* draait. Bij servers denkt men meestal aan mainframes, minicomputers, maar niet aan microcomputers en terminals. Bij een X server is dit meestal niet het geval. De reden is simpel. Een X applicatie moet via het netwerk een X terminal aanspreken. Het gaat het om de besturing van het toetsenbord, het beeldscherm (videokaart en monitor) en de muis. Maar een X terminal kan alleen lokaal worden geëmuleerd. Want videokaarten, monitors, toetsenborden en muizen verschillen van werkstation tot werkstation. En dat is wat een X server doet. De X server emuleert een 'hardware' X terminal op het werkstation.

X clients zijn de *programma's* die u draait. Ze mogen op het werkstation staan, maar ook op een iedere via het TCP/IP netwerk te bereiken server. Dat laatste impliceert dat een OS/2 PC die een XFree86/OS2 X server draait via het netwerk opeens de beschikking krijgt over de vele X applicaties die Linux rijk is! De applicatieserver hoeft op zijn eigen beeldscherm geen X server (display) te draaien, wat flink wat geheugen bespaart. De Linux computer laadt het X programma in het geheugen maar het programma voert met de variabele "export DISPLAY=hostnaam:0.0" de opdrachten op de X server van bijv. een OS/2 host uit.

Nu zult u misschien denken dat grafische programma's niet goed over een netwerk

[1] www.x.org

kunnen lopen, maar dan hebt u het mis. Het X Window systeem werd voor trage seriële netwerkverbindingen ontworpen. Daarom gebruikt een programma als Asteroids gebruikt maar 25 k cps. Een fractie van wat de netwerkkaart aankan. Om dat mogelijk te maken zendt een X applicatie zendt meestal geen pixels over het netwerk, maar gerichte opdrachten als 'teken een lijn' of 'schrijf een a in een bepaald font'. De X server op uw PC voert die opdrachten pixel voor pixel uit. De fonts worden meestal lokaal geladen, hoewel er ook externe fontservers bestaan. Het grafische rekenwerk wordt door de X server verricht. Hierbij maken moderne X servers goed gebruik van de hardwareversnelling van de videokaart, zodat de processorbelasting kan worden beperkt.

Op een PC zonder TCP/IP netwerkverbinding met een andere PC fungeert de zogenaamde *loopback interface* als een intermediair. Een "ifconfig lo 127.0.0.1 up" in de setup.cmd emuleert een netwerkkaart. Hiermee kunnen OS/2 Warp 3, 4 en of eComStation gebruikers zonder netwerkkaart het X Window systeem gebruiken. Jammer is dat er nog relatief weinig X applicaties naar OS/2 zijn omgezet. Want op de terugloop verbinding zult u de X Window applicaties vanaf de OS/2 computer moeten opstarten. En dat kan alleen als die X clients voor OS/2 (meestal EMX) gecompileerd zijn. Maar wat van die open source X applicaties eenmaal 'binnen' is, blijft voor OS/2 behouden. Er worden gestage vorderingen gemaakt, die niemand kan keren.

Het XFree86/OS2 project

Omdat goede X terminals prijzig waren ontstond er een markt voor X terminal emulerende X servers op goedkope PC's. Ook voor OS/2 kwamen X servers beschikbaar. Een van de eerste was IBM's

PM X. De laatste update van PM X voor OS/2 TCP/IP 2.0 kwam in 1997 uit. Een andere was Hummingbirds Exceed for OS/2. En ook Connectix bracht een PM X server voor OS/2 uit die als *HOBLink X11* bij het eComStation Application Pack geleverd wordt. Daarnaast is er een Java X server WeirdX.

In 1996 porteerden Holger Veit en Sebastian Marineau de voor het Intel platform ontworpen XFree86 versie 3.2 server naar OS/2 en DOS. Hun *XFree86/OS2 project* was een mijlpaal. De open source XFree86/OS2 X server bood volledige compatibiliteit met de onder Linux en BSD gebruikte X servers zodat hij alle gangbare X applicaties weergeven kon. Anders dan de Presentation Manager X servers draaide hij op een volledig scherm. Hierdoor kon hij net als grafische DOS applicaties beter profiteren van videohardware. Onder PM was daar de DIVE API voor nodig. De XFree86/OS2 server maakte van dezelfde bibliotheken gebruik als veel open source Linux applicaties, wat de weg opende voor het porteren van X applicaties naar OS/2.

X applicaties ontwerpen voor OS/2 was iets dat de PM X server fabrikanten wel hadden beloofd, maar nooit hadden gedaan. In de praktijk draaiden de X applicaties op UNIX servers, die het op de PM X servers van OS/2 goed of minder goed deden. Want ook een X server is maar een implementatie van een X protocol. Maar met de XFree86 port beschikken OS/2 gebruikers over de *de facto* standaard. Een X server die in niets voor de Linux en BSD versies onderdeed.

Zoals de meeste van Linux geporteerde programma's maakt XFree86/OS2 server gebruik van de EMX (*Emulate Unix*) bibliotheek. Het was iets waar de nog steeds voor OS/2 scheppende systeemprogrammeur Dr. Holger Feit zich al jaren mee bezig hield. Een essentieel onderdeel van de X server is

zijn XF86SUP.SYS stuurbestand. Het zorgt voor de vertaling van het door het X Window systeem verwachte multi-user omgeving naar de single-user omgeving van OS/2. OS/2 kent bijv. geen virtuele toetsenborden, heeft andere I/O mechanismen en laat niet zomaar toegang tot de videokaart toe. De XF86SUP.SYS driver biedt hier een oplossing voor. In een interview met OS/2 e-Zine (April 1996) verklaarde Dr. Holger Veit:

“Initially, I thought that the X servers would be complicated, but surprisingly, they compiled almost out of the box after I had the support from the XF86SUP.SYS driver. The nice effect was that they share most of their code, so when we got one server working, the others automatically did as well, without specific testing. They now seem to be so compatible to their Linux and BSD equivalents, that the same bugs that appear there can also be observed under Linux. At this point I want to explicitly thank Sebastien Marineau, my remote colleague, who had debugged most of the problems in the server code and is responsible for the X11 / OS/2 interfacing.

The hardest things were applications that extremely use Unix features. This holds for xterm and xdm mainly. Interestingly, with X11R6 there was partly support for WinNT, and the applications missing from that port were: xterm, xdm, xconsole, and the servers!”

Onder OS/2 hoeft u alleen maar het toetsenbord en het beeldscherm (videokaart + monitor) in te stellen. Onder XFree86/OS2 v.3 en 4 blijft de muisbesturing in handen van OS/2 (de “OS2MOUSE” in XF86config). Een onder OS/2 ingestelde scrollmuis is dus meteen bruikbaar. Ook een de Ctrl-Escape emulerende Winkey driver [1] (aanrader!) op

een Window toetsenbord werkt perfect als schakel tussen de WPS en het full screen X Window systeem.

Inmiddels is de *XFree86 versie 4.4.0* server naar OS/2 geporteerd. Hij is op [2] te downloaden. De belangrijkste verbetering van de versie 4 reeks is dat ze closed source stuurbestand code van videofabrikanten toelaten. Deze objectcode bevindt zich in `\usr\X11R6\lib\modules\drivers`. De drivers maken gebruik van de Direct Rendering Infrastructure (DRI), waar ook de OpenGL en Mesa API gebruik van maken. De DRI interface maakt het mogelijk om de hardware directer aan te sturen, wat vooral de OpenGL en Mesa 3D applicaties ten goede komt.

Nog steeds moesten de open source XFree86 server programmeurs het met de publiek beschikbaar gemaakte informatie van videochipsets stellen. Hierdoor waren *hun eigen* stuurbestanden altijd minder snel dan die van closed source fabrikanten als SciTech, die via een ‘non-disclosure’ agreement veel meer inzage in de hardware specificaties kregen. Open source programmeurs konden dus minder van de ingebouwde hardwareversnelling van de videokaarten gebruik maken. Maar met DRI API draait Linux ook op een 1 GHz PC 3D spelletjes als Tux racer.

Voor OS/2 bestaat dat voordeel helaas niet. De voor Linux gemaakte `mga_drv.o` van Matrox wordt niet door OS/2 geladen. Voor zover ik weet ondersteunen alleen VooDoo kaarten 3D onder OS/2; wat ze onder versie 3 ook al deden. De software emulatie van 3dfx kaarten heet Glide. Echte VooDoo kaarten pakken die API dus hardwarematig op. Maar het probleem is dat maar weinig 3D applicaties van de Glide API gebruik maken. Ze kiezen toch vooral voor het Windows

[1] <http://hobbes.nmsu.edu/pub/os2/util/keybord/winkey02.zip>

[2] <ftp://ftp.netlabs.org/pub/xfree86/>

platform, oftewel DirectX. En deze is alleen onder Wine en soortgenoten te installeren. Wel hebben de naar OS/2 geporteerde versie 4 X servers het voordeel van een rijke hardwareondersteuning en -detectie. Plug en play is het nog niet, maar de PCI sniffer van \usr\X11R6\bin\xf86cfg.exe doet goed (voor) werk. Daarnaast is net als onder versie 3 een 'handmatige' configuratie met xf86config.exe uitstekend te doen. Maar u moet dan wel over de hardware specificaties van uw PC beschikken en dat is in het Windows OEM tijdperk soms al een hele kunst.

X applicaties via het netwerk draaien

Dankzij Dr. Holger Feit en Sebastian Marinou beschikken OS/2 gebruikers over een snelle en actuele X server. Hiermee kunnen ze via het netwerk al hun grafische X applicaties aanspreken. OS/2 applicaties via de loopback interface en wat u maar wilt via het netwerk.

XFree86 via TCP/IP benaderen

De XFree86/OS2 server luistert naar TCP poort 6000. Een tweede X server (localhost:1.0) luistert naar poort 601 en zo verder. Standaard luistert de X server alleen naar X clients op dezelfde computer. Dat kan via de loopback interface (127.0.01:0.0), maar ook via 'lokale' UNIX sockets (local/hostnaam:0). Lokale pijpen naar de X server zijn veiliger en sneller dan het klassieke TCP/IP. Ze zijn immers niet te scannen en gebruiken minder overhead. Om die reden worden ze op recente Linux distributies als standaard ingezet en kunt u ook niet zomaar met een root OS/2 xterm (inal) op een Linux PC inloggen .

Maar als de X server poort 6000 wel open staat - en dat is onder XFree86/OS2 standaard het geval - is het oppassen geblazen. Weliswaar luistert de X server standaard alleen naar localhost, maar ook een gesloten poort zal de aandacht trekken.

En zo'n poort stelt op zijn minst de TCP/IP stack aan aanvallen bloot. Want die is geprogrammeerd om op gewenste en ongewenste verzoeken te reageren. Een firewall moet hier uitkomst bieden.

Om X applicaties te draaien via het netwerk maakt u van de netwerkkaart interface gebruik. De X server gebruikersauthenticatie neemt twee vormen aan: hostnamen en wachtwoorden. Met *xhost +hostnaam* laat u X clients van de betreffende hostnaam toe. Met *xhost +* zet u die op hostnamen en IP adressen gebaseerde gebruikersauthenticatie uit. En dat is spelen met vuur. Daarnaast is er een op gebruikersnamen en wachtwoorden gebaseerde gebruikersauthenticatie van *xauth* en de op *Kerberos* gebaseerde systemen.

Een X sessie kapen

Het kapen van een X sessie kwam in het verleden veelvuldig voor. Het komt er op neer dat je van een willekeurige lokatie andermans X server gebruikt. Dat geeft soms merkwaardige situaties, waarbij je voortdurend afvraagt waar je nu eigenlijk bent. Met een voorbeeld zal ik dit verduidelijken.

Zo zal de volgende opdracht van 'aanvaller' op de host linux een x terminal op de XFree86/OS2 server van host sjoerd afbeelden.

```
aanvaller@linux:~ > xterm -display sjoerd:0.0
```

De aanvaller ziet dat beeld echter niet. Het verschijnt alleen op de X server van sjoerd. En als sjoerd in zo'n pop-up xterminal bestandsgegevens opvraagt (ls) ziet hij de bestanden van de aanvaller. En heeft hij ook diens gebruikersrechten. En dat was nu ook niet de bedoeling. De aanvaller had liever een telnet sessie gehad. Want dan was hij op sjoerds PC de baas en kon hij sjoerds bestanden uitvoeren.

Hoe vindt zo'n aanval dan wel plaats? Je zou een grafische pop-up applicatie "xlogin" kunnen maken en maar hopen dat iemand hier braaf zijn wachtwoord intikt. En daarnaast kan de aanvaller met een minuscule of als klok verklede keylogger de toetsenbordacties op de X server volgen en naar zijn eigen PC exporteren.

```
aanvaller@linux:~ > keylogger
-display sjoerd:0.0 -file /
home/aanvaller/sjoerd.log
```

Als de aanvaller eenmaal uw gebruikersnamen en wachtwoorden kent, kan hij op een andere manier (met telnet, maar nog niet met een veilig ingestelde ssh) de server opnieuw aanvallen. Waarbij de volgende stap het achterhalen van het rootwachtwoord is. Aangezien u onder OS/2 al als root werkt, zult u het waarschijnlijk niet intypen. Maar het is wel een veiligheidsrisico als u vanuit de XFree/OS2 server een Linux /Unix server beheert. Gebruik dus alleen xhost +hostnaam voor die hosts die uw X server mogen benaderen. En laat met een firewall alleen X sessies vanaf uw lokale netwerk toe. Dit voorbeeld geeft wel goed aan dat een Linux PC als applicatieserver voor XFree86/OS2 kan optreden. Voor dat soort "distributed computing" was het X protocol uiteindelijk bedoeld. Als ik in de xterminal de opdracht *startkde* & geef, zie ik de KDE Desktop environment van Linux op OS/2 verschijnen. Een *kicker* & geeft alleen de KDE taakbalk. De '&' werkt als de OS/2 start opdracht: hiermee krijgt u de prompt meteen terug.

Wat is hier voor voor nodig?

U moet de beschikking hebben over x applicaties. Er zijn X applicaties voor OS/2, maar een met Linux of BSD uitgeruste applicatieserver biedt veel meer. De software kan gratis zijn, maar ik raad beginners aan

een Nederlandstalige distributie als Suse te kopen. De bijgeleverde handboeken hebt u echt nodig.

De hardware valt wel mee: ik kocht voor nog geen 180 euro een door het bedrijfsleven afgedankte PC die nu als X applicatieserver, proxy, Imap server en bestands en printerserver op mijn thuisnetwerk voldoet. Hierbij is vooral de snelheid van de vaste schijf (Ultra DMA) en het geheugen (128 MB of meer) van belang. Anders dan met Java zullen de X applicaties in het geheugen van de applicatieserver draaien. De applicatieserver hoeft zelf geen X server draaien. Het beeld 'exporteert' u naar X server van OS/2.

Hebt u maar een PC dan kunt u met Virtual PC of SVista dit kunstje ook uithalen. Een door hardware geaccelereerde XFree/OS2 server werkt sneller dan de S3 emulatie van VPC, dus er is niets op tegen om het beeld naar een OS/2 X server te exporteren.

Als u onder OS/2 werkt, is een ssh verbinding met Linux bijzonder prettig. Met *ssh.exe -tc / etc/ssh_term.linux zolder* beschikt u over een prima terminal voor Linux. Helaas is het installeren van ssh onder OS/2 geen sinecure. Er zijn meerdere implementaties. Wilt u OS/2 ook als ssh server gebruiken, dan komt u bij de OpenSSH/2 implementatie van het Security/2 Project [1] uit. Maar achter een netwerkadres vertalende firewall router levert ook een telnet Linux server geen veiligheidsproblemen op. En als uw Linux server vlakbij staat, is het al genoeg om een x terminal op de X server van OS/2 te starten met :

```
xterm -display hostnaam:0.0.
```

Op de OS/2 PC moet een X server als XFree86/OS2 (versie 4 is 30 MB) of Hoblink/X draaien. De hardware vereisten

[1] <http://os2.kiev.ua>

voor de XFree86/OS2 server zijn laag. Het belangrijkste is de inschakeling van de hardwareversnelling van uw videokaart.

Hoe u de X server zo configureert valt buiten dit bestek. Kijk op [1] voor een stappenplan. Christian Hennecke heeft een uitstekende site over X onder OS/2 geschreven: The X files op [2]

Aan de slag!

Als ik met ssh of telnet op mijn Linux server zolder inlog, is de eerste opdracht:

```
export DISPLAY=visser:0.0
```

Hiermee zullen alle opgestarte X applicaties hun beeld op de X server van 'visser' vertonen. Het IP adres opgeven mag natuurlijk ook. U kunt zelfs een apart os2 account aanmaken op Linux, waarbij u deze omgevingsvariabelen in een /home/os2/.bashrc zet. Aliasen besparen tikwerk.

```
export NNTPSERVER=zolder
```

```
export DISPLAY=visser:0.0
```

```
export EDITOR=mcedit
```

```
# wat shortcuts
```

```
alias xwp="/opt/wp8nl/wpbin/xwp"
```

```
alias visser="export  
DISPLAY=visser:0.0"
```

```
alias zolder="export  
DISPLAY=localhost:0.0"
```

Maar de X server op 'visser' moet natuurlijk wel eerst draaien. Met startx brengt u hem aan de praat. De foutmeldingen stuur ik meteen door naar een xerror.log.

```
d:\usr\X11R6\bin\startx.cmd 2>
```

```
d:\xerror.log
```

De naar localhost luisterende OS/2 X server

[1] <http://www.sjoerd-visser.demon.nl/xfree86-os2/xf86config4.html>

[2] <http://www.os2world.com/os2files>.

moet wel weten dat X clients vanaf de Linux PC 'zolder' zijn toegestaan:

```
d:\usr\X11R6\bin\xhost +zolder
```

Daarna kunt u de opdrachten vanaf de X applicatie server geven.

```
xterm &
```

(de prompt, met opdracht & geeft u nieuwe opdrachten)

```
kicker &
```

(de KDE taalbalk)

```
gnome &
```

(de GNOME desktop environment)

Onder XFree86/OS2 is *twm* de Window Manager. Met een muisklik geeft u aan waar het venster mag verschijnen. U verschuift de venster met de muis en de Alt toets. Met de linker muisknop bepaalt u de acties. Onder *Hoblink/X* verschijnen de X vensters spontaan. Hier fungeert Presentation Manager als Window Manager. De X vensters gedragen zich als de vensters van het PM programma Hoblink/X. De toegelaten hostnamen geeft u in onder X hosts in Xsettings op.

Maar ook onder XFree86/OS2 is het handig om de xhost opdracht automatisch te starten. Ga hiervoor naar het REXX script \usr\X11R6\lib\X11\xinit\xinitrc.cmd en zet daar de volgende opdracht bij (een privaat IP adres is wel zo veilig):

```
'twm'
```

```
'xhost +192.168.0.2'
```

```
'xhost +192.168.0.3'
```

Dit xinitrc.cmd bestand is de startup.cmd van het X systeem. Hij wordt vanuit startx.cmd geladen. Hier laadt het X initialisatie bestand de Tiny Window Manager (twm) en geeft de xhost opdrachten af. Ze bevinden zich al in het pad (d:\usr\X11R6\bin\). Op deze manier kunt u ook andere OS/2 X goodies opstarten. De aanhalingstekens in het REXX script geven aan dat het om OS/2 opdrachten gaat.

De XFREE86.EXE server loopt met meerdere tijdskritische draden. Hierdoor draaien ook applicaties als RealPlayer en filmpjes (het geluid komt van de naast OS/2 staande Linux PC) acceptabel. Leuk zou het zijn als ik het geluid ook naar OS/2 kan sturen en via Z! kan opvangen, maar zover ben ik nog niet.

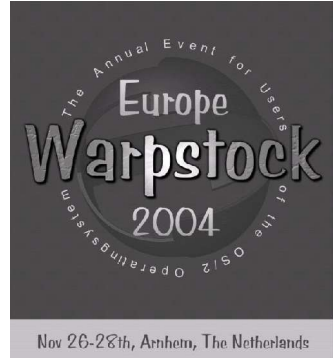
Velen zullen twm door de mooie Enlightenment (E/2) Window Manager willen vervangen. Zie: Hennecke's site. Maar die is lastig te installeren. Een startkde (of andere WM) vanuit Linux doet het ook goed. Voor Hoblink/X gebruikers is kicker & een aanrader. Dit geeft een KDE taakbalk op de WPS.

Waarom dan niet meteen Linux gebruiken? Dat doe ik al, maar mijn Linux bestanden-, printer-, imap- en applicatieserver heeft maar 128 MB Ram. En met 128 MB is een X server onder Linux niet zo'n pretje. Onder Linux mis ik het gemak van de WPS. Maar met een netwerkkaart (een ethernetkaart is tig malen sneller dan de PCI bus) kan een "VIO" Linux X applicatieserver met 128 MB RAM via Samba of NFS ook OS/2 shares delen. Met deze manier van telewerken heb je dus èn veel applicaties tot je beschikking èn de drag en drop van OS/2 en voor weinig geld veel computerplezier.

✉ Sjoerd Visser

Warpstock Europe 2004

Het jaarlijkse evenement op het gebied van de computerbesturingssystemen OS/2 en eComStation wordt wederom in Nederland gehouden en wel van vrijdag 26 t/m zondag 28 november in het StayOkay Hostel, Diepenbrocklaan 27 te Arnhem. Ook deze keer heeft de Nederlandse HCC OS/2-gebruikersgroep, in nauwe samenwerking met Team OS/2 Duitsland, weer de organisatie in handen.

Wat mag u verwachten?

Evenals op vorige Warpstocks kunnen we ook dit jaar weer een gevarieerd programma aanbieden. Er wordt een aantal workshops gehouden en natuurlijk is er een groot aantal lezingen. Hierbij een kleine greep uit de ruim 25 verschillende onderwerpen:

- DFSee, het Nederlandse zakmes voor al uw harde-schijfbewerkingen.
- De ongekende mogelijkheden van XML, u ziet ze hier!
- SViSta, de virtuele machine met ondersteuning voor bijna alle besturingssystemen (o.a. OS/2 als Host).
- MAUL, de precisie desktop publisher voor de opmaak van al uw posters, advertenties en tijdschriften.
- eComStation, de plannen voor de toekomst!
- Innotek's innovatieve oplossingen voor uw OS/2-systeem.
- Gebruik van PHP, Apache, Perl, SSH, TCPIP onder OS/2 en eCS.
- De ontwikkelingen op het gebied van 'open source' voor OS/2, gebracht door Netlabs.
- OS/2 in diverse netwerkomgevingen, Linux - Samba - Windows 2003!

- 10-jarig bestaan van de HCC OS/2-gebruikersgroep; komische intermezzo's.

Alle lezingen worden tweemaal gegeven, zodat u niets hoeft te missen. Kijk voor een volledig overzicht op de website van Warpstock:

<http://www.warpstock.net/index2.html>.

Warpstock is hét evenement om eindelijk die bekende personen uit de internationale OS/2-wereld eens in levenden lijve te ontmoeten.

De lokatie

Het StayOkay Hostel is prachtig gelegen in het bosrijke noordelijke deel van Arnhem. Het ligt niet ver van het bruisende stadshart en er zijn veel bezienswaardigheden in de directe omgeving. Het Openluchtmuseum en Burgers dierenpark liggen bijvoorbeeld op loopafstand. Mocht U tussen de bedrijven door behoefte hebben aan museumbezoek dan zijn het Gemeentemuseum en het in het Nationaal Park de Hoge Veluwe gelegen Kröller Müller Museum met zijn bijzondere collectie natuurlijk een 'must'.

Hoe kom je er?

Arnhem is centraal gelegen en heel veel (internationale) treinen doen het centraal station van Arnhem aan. Van daaruit is het

hostel gemakkelijk te bereiken met (trolley) bus lijn 3, richting Burgers Zoo/Alteveer, uitstappen bij halte 'Rijnstaete Ziekenhuis'.

Met de auto is het hostel te bereiken via de A12 en afslag 26 richting Arnhem-Noord. Dan volgt men de borden richting Burgers Zoo en vervolgens de wegwijzers naar het StayOkay hostel.

De accommodatie

Niet alleen de lezingen maken Warpstock Europe interessant, maar ook de accommodatie en locatie. Aan één dag heeft u natuurlijk nooit genoeg om alles bij te wonen, dus ligt overnachten voor de hand. U kunt dat natuurlijk in het historische Arnhem doen, maar ook prima in het hostel zelf. Het hostel heeft een goede sfeer, moderne vergaderzalen en een buitengewoon gezellige Engelse pub. Alle ingrediënten zijn dus aanwezig voor een aangenaam verblijf. Dat heeft de ervaring van Warpstock Europe 2002 ons wel geleerd!

Prijzen

Toegang tot Warpstock kost u als HCC-lid of als student slechts 40 euro voor 3 dagen. Dat is inclusief lunches! Raadpleeg de website <http://www.warpstock.net/index2.html> voor alle mogelijkheden. Het verdient aanbeveling om uw registratie ONLINE te doen, maar het kan ook telefonisch via Mensys (023-5482020). Dat scheelt naast wachten bij de altijd te drukke incheckbalie ook geld! Verder biedt de website u alle informatie met betrekking tot overnachtingsmogelijkheden. Alle overnachtingen dient u zelf te boeken!

Voor zo'n 20 euro hebt u al logies met ontbijt in het hostel. U slaapt dan wel op de typische hostel manier: met z'n vieren op een kamer (minder is ook mogelijk). Geef bij een boeking bij StayOkay aan dat het om Warpstock Europe gaat. Bestaan er wensen ten aanzien

van kamerindeling dan kunt u dat bij de organisatie kenbaar maken tijdens het inchecken.

HCC-Garantie

Ook dit jaar staat de HCC, de grootste vereniging van computergebruikers in Europa, borg bij de financiële afwikkeling van Warpstock Europe 2004. Zonder deze steun zou het Warpstock-evenement in zijn huidige vorm niet mogelijk zijn.

Slotsom

Warpstock Europe 2004 wordt weer een evenement om naar uit te kijken. Dit keer wederom in Nederland en in een ongebruikelijke ambiance, onder het motto van OS/2 Warp 4, 'Dancing with Elephants'. Schrijf daarom direct in uw agenda: Arnhem 26 t/m 28 november.

Nieuwsgierig?

<http://www.warpstock.net>

The Software Catalogue

For Professionals

Op:

os2.mensys.nl

— vind u meer informatie over deze en andere produkten! —

OpenOffice.org 1.1.1 for OS/2 € 32,-

Nu eindelijk ook voor OS/2 en eComStation: een actueel officepakket. In hoge mate compatible met Microsoft Office en met een sterk groeiend aantal gebruikers. Meer informatie: www.openoffice.org

Serenity Virtual Station beta € 40,-

Serenity Virtual Station voor OS/2, Linux en/of Windows maakt het mogelijk om een of meer Virtuele PC's aan te maken. Hierop kunnen willekeurige Intel x86 Operating Systems worden geïnstalleerd. de beta geeft u recht op de uiteindelijke versie met een aantrekkelijke korting!

eComStation 1.2 Entry € 40,- vanaf:

eComStation 1.2 Entry nu ook beschikbaar in het Nederlands! Met dank aan de enthousiaste vrijwilligers, en leden van de OS/2 gebruikersgroep. Houdt de website in de gaten voor meer details! -> www.ecomstation.nl

(alle prijzen onder voorbehoud, in EURO, exclusief BTW en verzendkosten)

Mensys BV

Bel 023-548 20 20

Fax 023-548 20 30

www.mensys.nl

Shutdown

Driver updates

De afgelopen maand zijn er nieuwe versies van verschillende drivers beschikbaar gesteld. IBM heeft niet alleen de USB drivers vernieuwd [1] (zowel de USB Base drivers (OHCI, UHCI en EHCI controller drivers) als de USB Mass storage device driver en de USB printer, maar heeft ook nieuw printer drivers uitgebracht, en heeft de IDE drivers vernieuwd [2]. Ook Daniela Engert heeft een nieuwe versie van haar IDE drivers uitgebracht [3]. Met de LVM update [4] van 3 september ondersteunt OS/2 of eComStation nu ook schijven groter dan 512GB voor data opslag, het systeem zelf zal echter nog op een kleiner schijf geïnstalleerd moeten worden. Alle nieuwe IBM drivers vereisen nu een Passport Advantage contract, maar zijn voor eComStation gebruikers gratis te downloaden vanaf de eComStation website.

Ook SciTech heeft een nieuwe beta versie

van de SciTech SNAP driver uitgebracht [5]. De SciTech SNAP 3.0RC1 is 21 dagen uit te proberen, daarna zal een licentie gekocht moeten worden. Details hierover zullen later bekend gemaakt worden.

Mozilla.org

De teams die werken aan de verschillende Mozilla producten hebben ook niet stil gezeten. Van de Mozilla Internet Suite is versie 1.7.3 uitgebracht, van de standalone webbrowser Firefox is versie 1.0PR uitgebracht, en van de e-mail client Thunderbird versie 0.8 [6].

PrettyPop software wordt freeware

PrettyPop Software [7] heeft Jasmine, the Wall en PopCD en ander software freeware gemaakt.

unixODBC

Lorne Sunley heeft de unixODBC driver manager & ODBC drivers voor text, DBF en PostgreSQL database geport naar OS/2. De ODBC driver manager is compatible met ODBC drivers van DB/2, DBExpert en Lotus. De driver is te vinden op Hobbes [8].

[1] <http://service.software.ibm.com/swchoice/os2dd/usbbasic.exe>

<http://service.software.ibm.com/swchoice/os2dd/usbmsd.exe>

<http://service.software.ibm.com/swchoice/os2dd/usbprint.exe>

[2] <http://service.software.ibm.com/swchoice/os2dd/idedasd.exe>

[3] <http://hobbes.nmsu.edu/cgi-bin/h-search?key=danis506r170>

<http://hobbes.nmsu.edu/cgi-bin/h-search?key=daniatapi0318>

[4] <http://service.software.ibm.com/swchoice/os2dd/lvmupdt.exe>

[5] <http://www.scitechsoft.com/ftp/snap/os2/beta/>

[6] <http://ftp.mozilla.org/pub/mozilla.org/mozilla/releases/mozilla1.7.3/contrib/mozilla-1.7.3-os2-installer.exe>

<http://ftp.mozilla.org/pub/mozilla.org/firefox/releases/0.10/contrib/firefox-os2-1.0pr.zip>

<http://ftp.mozilla.org/pub/mozilla.org/thunderbird/releases/0.8/contrib/thunderbird-0.8-os2.zip>

[7] <http://www.prettypop.net/software/index.html>

[8] <http://hobbes.nmsu.edu/cgi-bin/h-search?key=unixodbc>